МИНИСТЕРСТВО НАУКИ И ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего образования
"Казанский (Приволжский) федеральный университет"
Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая

УТВЕРЖДАЮ
Проректор
по образовательной деятельности КФУ
Проф. Таюрский Д.А.
____
"___"______________20___ г.

Программа дисциплины

История татарской литературной критики Б1.В.ДВ.15

Направление подготовки: 44.03.05 - Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)
Профиль подготовки: Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (китайский)
Квалификация выпускника: бакалавр
Форма обучения: очное
Язык обучения: русский

Автор(ы):
Гилазов Т.Ш.
Рецензент(ы):
Сайфулина Ф.С.

СОГЛАСОВАНО:
Заведующий(ая) кафедрой: Сайфулина Ф. С.
Протокол заседания кафедры No ___ от "____" ___________ 201__г
Учебно-методическая комиссия Института филологии и межкультурной коммуникации (Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая):
Протокол заседания УМК No ____ от "____" ___________ 201__г

Регистрационный No

Казань
2019

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Содержание

1. Цели освоения дисциплины
2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы
3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля
4. Структура и содержание дисциплины/ модуля
5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения
6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов
7. Литература
8. Интернет-ресурсы
9. Материально-техническое обеспечение дисциплины/модуля согласно утвержденному учебному плану

Программу дисциплины разработал(а)(и) доцент, к.н. (доцент) Гилазов Т.Ш. кафедра татарской литературы Высшая школа национальной культуры и образования им. Габдуллы Тукая , Tagir.Gilazov@kpfu.ru

1. Цели освоения дисциплины

Целями освоения дисциплины "История татарской литературной критики" являются ознакомление этапами и закономерностями развития татарской литературной критики и ее жанровой системой; методами и принципами оценки литературного произведения, а также теорией и научной основой критики как филологической дисциплины; научиться применять полученные знания в процессе теоретической и практической деятельности с художественным текстом.

2. Место дисциплины в структуре основной образовательной программы высшего профессионального образования

Данная учебная дисциплина включена в раздел "Б1.В.ДВ.15 Дисциплины (модули)" основной образовательной программы 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки) и относится к дисциплинам по выбору. Осваивается на 5 курсе, 9 семестр.

Дисциплина "История татарской литературной критики" относится к разделу "Б.3. Профессиональный цикл: Вариативная часть ФГОС-3 по направлению подготовки ВПО 44.03.05 Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки).

Для изучения дисциплины необходимы компетенции, сформированные у обучающихся в результате обучения в средней общеобразовательной школе и в результате освоения дисциплин ООП подготовки бакалавра "Введение в литературоведение", "Татарская литература до XIX века", "Татарская литература XIX века", "Татарская литература начала XX века".

Данная учебная дисциплина входит в систему профессиональных курсов; в совокупность дисциплин гуманитарного цикла, изучающих человека в разных аспектах; в набор дисциплин профессионального цикла, ориентированных на синхронное и диахронное изучение истории татарской критики. Она предваряет циклы дисциплины профилизации по направлению "Педагогическое образование", учебную практику и производственную практику по этому профилю.

3. Компетенции обучающегося, формируемые в результате освоения дисциплины /модуля

В результате освоения дисциплины формируются следующие компетенции:

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ОК-10 (общекультурные компетенции)	способностью использовать основные положения и методы социальных и гуманитарных наук (наук об обществе и человеке), в том числе психологии и педагогики, в различных сферах жизнедеятельности
опк-3	способностью демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории литературы, истории отечественной литературы (литератур) и мировой литературы; представление о различных жанрах литературных и фольклорных текстов
ПК-3 (профессиональные компетенции)	владением навыками подготовки научных обзоров, аннотаций, составления рефератов и библиографий по тематике проводимых исследований, приемами библиографического описания; знание основных библиографических источников и поисковых систем

Шифр компетенции	Расшифровка приобретаемой компетенции
ПК-5 (профессиональные компетенции)	способностью к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных и профессиональных образовательных организациях
ПК-9 (профессиональные компетенции)	владением базовыми навыками доработки и обработки (например, корректура, редактирование, комментирование, реферирование, информационно-словарное описание) различных типов текстов
ПК-11 (профессиональные компетенции)	владением навыками участия в разработке и реализации различного типа проектов в образовательных, научных и культурно-просветительских организациях, в социально-педагогической, гуманитарно-организационной, книгоиздательской, массмедийной и коммуникативной сферах

В результате освоения дисциплины студент:

1. должен знать:

- основные положения и концепции татарской литературной критики, ее истоки, закономерности и тенденции ее развития, теоретические данные о предмете, специфике, о жанрах критики.

- основные положения и концепции татарской литературной критики,

- принципы и приемы оценки литературного творчества с эстетической, социальной, нравственно-этической и других точек зрения,

- основную литературоведческую терминологию, касающуюся природы художественной литературы и литературного процесса.

- знать основные библиографические источники и поисковые системы-

2. должен уметь:

- применять полученные знания при оценке и анализе идейно-эстетической и художественной ценности литературного произведения.

- истолковать и оценить произведения литературы с точки зрения художественности и задач современности (в т.ч. насущных проблем общественной и духовной жизни),

- проводить сопоставительный анализ художественных текстов с учетом жанровых традиций, различных направлений литературной критики, а также лингвистический анализ текстов с учетом их стилистической принадлежности,

- пользоваться научной, учебно-методической, справочной литературой.

3. должен владеть:

- владеть навыками подготовки научных обзоров, аннотаций, составления рефератов и библиографий по тематике проводимых исследований, приемами библиографического описания; -владеть базовыми навыками доработки и обработки (например, корректура, редактирование,

комментирование, реферирование, информационно-словарное описание) различных типов текстов

- владеть культурой мышления;

- способность к восприятию, анализу, обобщению информации, постановке цели и выбору путей ее достижения

- владеть основные методами и приемами оценки и анализа литературного процесса

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

- навыками и методиками научного анализа текста,
- основными литературоведческими и лингвистическими терминами,
- навыками самостоятельной практической деятельности в различных областях литературоведения

4. должен демонстрировать способность и готовность:

- способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории литературы, истории отечественной литературы (литератур) и мировой литературы;
- способность демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста, представление об истории, современном состоянии и перспективах развития филологии, представление о различных жанрах литературных и фольклорных текстов
- способность применять полученные знания в области теории и истории литературы, теории коммуникации, филологического анализа и интерпретации текста в собственной научно-исследовательской деятельности
- способностью использовать основные положения и методы социальных и гуманитарных наук (наук об обществе и человеке), в том числе психологии и педагогики, в различных сферах жизнедеятельности
- способностью демонстрировать знание основных положений и концепций в области теории литературы, истории отечественной литературы (литератур) и мировой литературы;
-способность к проведению учебных занятий и внеклассной работы по языку и литературе в общеобразовательных учреждениях и образовательных учреждениях среднего профессионального образования;
- стремление к саморазвитию, повышению квалификации и мастерства

4. Структура и содержание дисциплины/ модуля

Общая трудоемкость дисциплины составляет 2 зачетных(ые) единиц(ы) 72 часа(ов).

Форма промежуточного контроля дисциплины: зачет в 9 семестре.

Суммарно по дисциплине можно получить 100 баллов, из них текущая работа оценивается в 50 баллов, итоговая форма контроля - в 50 баллов. Минимальное количество для допуска к зачету 28 баллов.

86 баллов и более - "отлично" (отл.);

71-85 баллов - "хорошо" (хор.);

55-70 баллов - "удовлетворительно" (удов.);

54 балла и менее - "неудовлетворительно" (неуд.).

4.1 Структура и содержание аудиторной работы по дисциплине/ модулю

Тематический план дисциплины/модуля

N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
N	Раздел Дисциплины/ Модуля	Семестр	Неделя семестра	Виды и часы аудиторной работы, их трудоемкость (в часах)			Текущие формы контроля
				Лекции	Практические занятия	Лабораторные работы	
1.	Тема 1. Татарская литературная критика как наука	9	1	2	2	0	Письменное домашнее задание
2.	Тема 2. Формирование и этапы восстановления литературной критики	9	2	2	2	0	Творческое задание
3.	Тема 3. Литературная критика начала XX века	9	3-4	6	6	0	Контрольная работа
4.	Тема 4. Литературная критика в 1920-1950-е годы	9	5-6	6	4	0	Творческое задание
5.	Тема 5. Литературная критика в 1960-2000 годы	9	7-8	6	6	0	Контрольная работа
.	Тема . Итоговая форма контроля	9		0	0	0	Зачет
	Итого			22	20	0	

4.2 Содержание дисциплины

Тема 1. Татарская литературная критика как наука

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Тема: Татар әдәби тәнкыйте фән буларак: аның предметы һәм бурычлары. Әдәби тәнкыйтьнең фәнни Әдәбият гыйлеменең бер тармагы буларак әдәби тәнкыйть. Аның үзенчәлеге, максат-бурычлары, әдәби һәм иҗтимагый вазыйфасы. Әдәби тәнкыйтьнең башка фәннәр белән бәйләнеше. Аның өйрәнелү тарихы. Тема: Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе. Аның принциплары, һәр баскычның хронологик чикләре һәм төп сыйфатлары.

практическое занятие (2 часа(ов)):

1. Фән буларак әдәби тәнкыйть, аның асылы, предметы, эчтәлеге. Әдәби тәнкыйтьнең бурычлары, максатлары. 2. Әдәби тәнкыйтьнең әдәбият теориясе һәм әдәбият тарихы һәм башка фәннәр белән бәйләнеше 3. ?Әдәби тәнкыйть тарихы? төшенчәсе. Татар әдәби тәнкыйте тарихының чорларга бүленеше мәсьәләсе. 4. Әдәби ? тәнкыйди фикер үткән юлны өйрәнү тарихы.

Тема 2. Формирование и этапы восстановления литературной критики

лекционное занятие (2 часа(ов)):

Тема: 2. Әдәби тәнкыйть барлыкка килүгә әзерлек һәм эзләнүләр чоры (борынгы чорлар ? XIX гасыр ахыры) . Әдәбиятның синкретик характеры. Бу чорда тәнкыйть элементларының, әдәби әсәргә бәя бирү алымнарының чагылышы.М.Колый, Г.Утыз-Имәни, Г.Курсави, Ш.Мәрҗани, Х.Фәезхановларның әдәби, гыйльми, тарихи, фәлсәфи хезмәтләрендә тәнкыйди карашлар, дини-идеалистик тәнкыйть билгеләре. Яңарыш хәрәкәте тәэсирендә XIX гасыр урталарында әдәби, гыйльми, иҗтимагый-фәлсәфи фикернең жанлануы. Мәгърифәтче әдип һәм галим К.Насыйриның эшчәнлегендә әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

практическое занятие (2 часа(ов)):

Тема: Әдәби тәнкыйтьнең фәнни нигезе. 1. Әдәби тәнкыйтьнең фән буларак формалашу алшартлары. 2. Гыйльми ? тәнкыйди фикердә әдәби тәнкыйтьнең атамасы, термины мәсьәләсе. 3. Әдәби тәнкыйтьнең үзбилгеләнү хокукы проблемасы. 4. Әдәби тәнкыйтьнең шартлары, аңа куелган таләпләр. 5. Әдәби тәнкыйтьнең төрләре. 6. Әдәби тәнкыйтьнең жанрлар системасы.

Тема 3. Литературная критика начала XX века

лекционное занятие (6 часа(ов)):

Тема: 3. XX гасыр башында татар әдәби тәнкыйте: аның фән буларак формалашуы (1900-1917 еллар).. XX гасыр башында иҗтимагый-тарихи вакыйгалар,әдәби- мәдәни хәрәкәт. Татар вакытлы матбугаты формалашу. Әдәби тәнкыйтьнең фән буларак барлыкка килүе. Профессиональ тәнкыйть, язучылар тәнкыйте, укучылар тәнкыйте. Милли әдәби тәнкыйтьнең әдәбият тарихы һәм әдәбият теориясен калыплаштыруда, үстерүдәге роле, аларның үзара кисешүе. Әдәби тәнкыйтнең жанрлары туу. Әдәби тәнкыйтьнең төрләре. Әдәби тәнкыйть кысаларында башка төр сәнгать тәнкыйтьләре барлыкка килү. Тема: 4. Реалистик һәм романтик әдәби тәнкыйть (Ф.Әмирхан һәм Г.Ибраһимовлар әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге мисалында). XX гасыр башында реалистик һәм романтик тәнкытьнең калыплашуы. Аларның теориясе, фәнни кагыйдәләре, кануннары эшләнү. Тәнкыйть төрләре, аларның төп үзенчәлекләре. Тәнкыйтьнең барлыкка килүендә Шәрекъ классик гыйльми-әдәби мирасның, ислам мәдәниятенең һәм Рус-Аурупа нәзари-тәнкыйди фикеренең, теоретик мәктәпләренең роле.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Тема: 1910 еллар тәнкыйтендә фәлсәфи һәм әдәби ? эстетик фикер мәсьәләләре. . Тема: Ф. Әмирханның әдәби ? тәнкыйди эшчәнлеге. Тема: Г. Тукай ? тәнкыйтьче. 1. Җ. Вәлиди ? профессиональ тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме, фәлсәфи һәм эстетик тәнкыйтькә нигез салучы. 2. Тәнкыйтьченең катлаулы, фаҗигале тормыш юлы һәм гыйльми эшчәнлеге. 3. Җ. Вәлиди тәнкыйтенең төп сыйфатлары, әдәби әсәрне бәяләү кагыйдәләре, принциплары һәм алымнары. 4. Җ. Вәлидинең тәнкыйди эшчәнлегендә жанрлар төрлелеге. Әдәби барышны бәяләүдә аның тәнкыйтендә рецензия, әдәби күзәтү, әдәби портрет жанрларының активлыгы. 5. Прозаиклар Г. Исхакый, Г. Ибраһимов, Ш. Камал һәм С. Рәмиев, Дәрдемәнд кебек шагыйрьләр иҗатларын бәяләүдә Җ. Вәлидинең һөнәри осталыгы. 6. Җ. Вәлиди ? беренче тукайчы галим. Тема: Г. Ибраһимов ? әдәбият галиме һәм тәнкыйтьче. 1. Г. Ибраһимов ? романтик (?рухиятчеләр? мәктәбе), эстетик - әдәби тәнкыйтькә нигез салучыларның берсе. Тәнкыйтьче каләменең төп сыйфатлары. 2. Әдип иҗатында рецензия, еллык хисап әдәби күзәтү, әдәби портрет жанрлары. Аларда тәнкыйтьченең эстетик карашлары, әдәби зәвекъ һәм эстетик идеаль мәсьәләсе. 3. Г. Ибраһимовның тәнкыйди мирасында татар прозаикларыннан Ф. Әмирхан, Ш. Камал, Г. Исхакый иҗатларына бирелгән бәя. 4. Тәнкыйтьченең мәкалә, язмаларында Г. Тукай поэзиясенә мөнәсәбәт эволюциясе һәм авторның бәя ? хөкемнәрендә күзәтелгән тенденциозлык. 5. Г. Ибраһимовның татар сәнгате тәнкыйтен формалаштырудагы роле, галимнең бу хакта фәлсәфи ? эстетик карашлары.

Тема 4. Литературная критика в 1920-1950-е годы

лекционное занятие (6 часа(ов)):

Тема: 5. Тоталитаризм дәвере татар әдәби тәнкыйте (1920 еллар ? 1950 елларның I яртысы). . 1920-елларда әдәби тәнкыйть. 1917 нче елгы социаль, инкыйлаби тетрәнүләрдән соң илдәге иҗтимагый-сәяси, икътисади, рухи-мәдәни алмашынулар. . Совет хакимияте тарафыннан матур әдәбиятка, әдәбият белеме һәм әдәби тәнкыйть фәннәренә куелган яңа таләпләр. 1920 елларда норматив тәнкыйтьнең беренче адымнары. Әдәби тәнкыйтьнең рәсми структуралар белән үрелеп үсүе. Тема:6. Тоталитаризмнан соңгы татар әдәби тәнкыйте (1950 елларның яртысы ? 1980 елларның II яртысы). 1960 нчы еллардагы ярымдемократик үзгәрешләр, җепшеклек еллары белән бәйле әдәби тәнкыйтьтәге жанлану. 1970 нче еллар тәнкыйтенең классик әдәбиятка, аның рухи-мәдәни, әхлакый кыйммәтләренә мөрәҗәгать итү тенденциясе белән характерлануы. Әдәби тәнкыйтьнең әдәбият тарихы фәне белән кисешүе. 1960 еллар буыны тәнкыйтьчеләре тәнкыйди-гыйльми эшчәнлегендә төп темалар, тәнкыйть жанрлары, әдәби әсәрне бәйләү формалары

практическое занятие (4 часа(ов)):

Тема. 1920-1930 елларның I яртысында әдәби тәнкыйть 1. 1920 елларда илдә кискен иҗтимагый-рухи һәм әдәби-мәдәни үзгәрешләр. 2. Чор әдәбият белемендә һәм әдәби тәнкыйтендә күзәтелгән гыйльми юнәлешләр: психологик, социологик, культура-тарих, формаль һ.б. 3.Гыйльми-тәнкыйди фикердә яңа совет әдәбиятының чынбарлык, җәмгыять белән бәйләнеше, әдәбиятта сыйнфыйлык һәм партиялелек принциплары, иҗат методы һәм әдәби герой, әдәби мираска мөнәсәбәт мәсьәләләренең куелышы. 4. Партияле татар әдәби тәнкыйте формалашу: аның сыйфатлары.

Тема 5. Литературная критика в 1960-2000 годы

лекционное занятие (6 часа(ов)):

7. Профессиональ һәм язучылар тәнкыйте (Ф.Миңнуллин һәм М.Мәһдиевләр әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге мисалында). 1960-1980 еллар татар әдби тәнкыйтендә профессиональ, язучылар, укучылар тәнкыйтьләре күзәтелә, аларның сыйфади характеристикалары. .Язучылар тәнкыйтенең татар әдәби тәнкыйтендә әйдәүче урында тора, шул ук вакытта бу иҗат төрендә Ф.Миңнуллин, И.Нуруллин. Р.Мостафин, Ф.Мусин мисалларында профессиональ тәнкыйть тә хәлиткеч роль уйный. Тема.Хәзерге чор тәнкыйте. Ил эчендәге кискен иҗтимагый, рухи-мәдәни үзгәрешләр. Норматив, догматик принциплардан азат эстетик тәнкыйть өчен көрәш. Бүгенге көндә татар әдәби тәнкыйтенең торышы. Аның алдында торган яңа бурычлар, максатлар, проблемалар.

практическое занятие (6 часа(ов)):

Тема Тоталитаризмнан соңгы татар әдәби тәнкыйте (1950 елларның икенче яртысы ? 1980 елларның беренче яртысы). 1. 1950 елларның икенче яртысы ? 1960 еллардагы иҗтимагый-әдәби атмосфера. 2. КПСС ҮК ның ?Әдәби тәнкыйте турында? (1972) карары: уңай һәм тискәре йогынтысы 3. Чор әдәби тәнкыйтендә сыйфади үзгәрешләр. 4. Вакытлы матбугат битләрендә әдәби бәхәсләр һәм дискуссияләр: уңай герой һәм әдәбиятта заманчалык. Тема: Татар әдәби тәнкыйтендә профессиональ һәм язучылар тәнкыйте 1. Ф.Миңнуллин ? профессиональ тәнкыйтьче. 2. Ф.Миңнуллин әдәби-тәнкыйди эшчәнлегендә татар прозасының үсеш перспективасы. 3. Тәнкыйтьче хезмәтләрендә әдәбиятта заманчалык, заман герое, тип һәм типиклык проблемалары. 4. М.Мәһдиев әдәби-тәнкыйди эшчәнлегендә ?язучылар тәнкыйте?нең сыйфатлары. 5. М.Мәһдиев тәнкыйтендә язучылык һөнәре, иҗат иреге, автор-әсәр-укучы мөнәсәбәтләре мәсьәләләре. 6. М.Мәһдиевнең әдәби мирасны, татар әдәбияты тарихын яңа исемнәр һәм фактлар белән баету юнәлешендәге эшчәнлеге. Тема. Хәзерге татар әдәби тәнкыйте 1. XX ? XXI гасыр чикләрендә социокультурологик ситуация: Советлар Берлегендәге инкыйлаби кузгалыш, аның таркалуы, социаль-икътисадый көчеш, идеологиядә үзгәреш һәм мәдәният торышы. 2. Татар әдәби тәнкыйтендә ?торгынлык? чоры һәм аның сәбәпләре. Ф.Миңнуллин, Р.Мостафин бәя-хөкемнәре. 3. ?Күчеш чоры? тәнкыйте: аның сыйфатлары. 4. XXI гасыр башы татар әдәби тәнкыйтендә яңа чор әдәби процессын, шул исәптән аерым әсәрләрне аңлау-бәяләүнең үлчәмнәрен, фәнни нигезләрен ачкан эстетик концепцияләрчагылышы. .

4.3 Структура и содержание самостоятельной работы дисциплины (модуля)

N	Раздел Дисциплины	Се-местр	Неде-ля семе стра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудо-емкость (в часах)	Формы контроля самосто-ятельной работы
1.	Тема 1. Татарская литературная критика как наука	9	1	подготовка домашнего задания	4	домаш-нее задание

N	Раздел Дисциплины	Се-местр	Неде-ля семе стра	Виды самостоятельной работы студентов	Трудо-емкость (в часах)	Формы контроля самосто-ятельной работы
2.	Тема 2. Формирование и этапы восстановления литературной критики	9	2	подготовка к творческому заданию	2	творчес-кое задание
3.	Тема 3. Литературная критика начала XX века	9	3-4	подготовка к контрольной работе	8	контроль-ная работа
4.	Тема 4. Литературная критика в 1920-1950-е годы	9	5-6	подготовка к творческому экзамену	6	творчес-кое задание
5.	Тема 5. Литературная критика в 1960-2000 годы	9	7-8	подготовка к контрольной работе	10	контроль-ная работа
	Итого				30	

5. Образовательные технологии, включая интерактивные формы обучения

Рекомендуемые образовательные технологии: лекции, практические занятия, контрольные работы, коллоквиумы, самостоятельные работы, научно-исследовательские работы, творческие работы, курсовые работы.

При проведении занятий используются активные и интерактивные формы занятий (компьютерные симуляции, деловые и ролевые игры, проектные методики, мозговой штурм, разбор конкретных ситуаций) в сочетании с внеаудиторной работой.

В рамках учебного курса предусматриваются встречи с ведущими учеными литературоведами по истории татарской литературы начала XX века, посещение литературных музеев г.Казани и РТ, отдела редких книг и рукописей научной библиотеки КФУ им. Н.Лобачевского и архивов РТ.

6. Оценочные средства для текущего контроля успеваемости, промежуточной аттестации по итогам освоения дисциплины и учебно-методическое обеспечение самостоятельной работы студентов

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Тема 1. Татарская литературная критика как наука

домашнее задание , примерные вопросы:

1. Г. Тукайның әдәби тәнкыйть эшчәнлегендә фельетоннар. 2. Г. Тукайда тәнкыйтькә каршы тәнкыйть. 3. Г. Тукайның тәнкыйть эшчәнлегендә информатив жанрлар. 4. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә рецензияләр. 5. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә Г. Исхакый әсәрләрен бәяләгән рецензияләр. 6. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә Г. Тукай шигърияте. 7. Г. Тукай иҗатында М. Гафури. 8. Ф. Әмирханның публицистик мәкаләләрендә Г. Тукай. 9. Ф. Әмирханның иҗатында сәнгать тәнкыйте. 10. Ф. Әмирхан тәнкыйтендә мәкаләләр. 11. Ф. Әмирхан әдәбият тарихы, әдәбиятны мәктәптә укыту турында. 12. Г. Исхакыйның тәнкыйди эшчәнлегендә рецензияләр. 13. Г. Исхакыйның тәнкыйди һәм гыйльми эшчәнлегендә әдәбият мәсьәләләре. 14. Г. Исхакый иҗаты турында Җ. Вәлиди ("Гаяз әфәнде" мәкаләсе). 15. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә еллык хисаплар. 16. Г. Ибраһимовның иҗатында С. Рәмиев лирикасы. 17. Г. Ибраһимовның иҗатында Дәрдемәнд. 18. Г. Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре"ндә Г. Тукай иҗаты. 19. Г. Ибраһимовның "Әдәбитя мәсьәләләре" мәкаләсенә анализ. 20. Г. Ибраһимовның рецензияләрендә Г. Тукай.

Тема 2. Формирование и этапы восстановления литературной критики

творческое задание , примерные вопросы:

. Тукай шигъриятенең идея-эстетик үзенчәлекләренә, төп сыйфатларына нисбәтле Г. Ибраһимов һәм Җ. Вәлиди карашларының чагыштырма таблицасы. Чыганаклар: 1. Ибраһимов Г. Татар шагыйрьләре // Әсәрләр. Сигез томда. 5 т. / Әдәбият һәм сәнгать турында мәкаләләр, хезмәтләр (1910-1933) / Г. Ибраһимов. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1978. ? 74-156 б. 2. Вәлиди Җ. Татар шагыйрьләре // Гыйлаҗев Т.Ш. Рецензияләрдән тәгъзияләргә: XX йөз башы татар әдәби тәнкыйте / Т. Ш. Гыйлаҗев. ? Казан: Татар кит. нәшр., 2008. ? 125-154 б. 3. Баттал Г. Яңа әсәрләр. ?Татар шагыйрьләре? / Г. Баттал // Гыйлаҗев Т.Ш. Рецензияләрдән тәгъзияләргә: XX йөз башы татар әдәби тәнкыйте / Т.Ш. Гыйлаҗев. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 2008. ? 149-154 б. Фәнни-методик әдәбият 1. Хәсәнов М.Х. Г. Ибраһимов ? тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме / М.Х. Хәсәнов // Ибраһимов Г. Әсәрләр. Сигез томда. 5 т. / Әдәбият һәм сәнгать турында мәкаләләр, хезмәтләр (1910-1933) / Г. Ибраһимов. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 1978. ? 531-543 б. 2. Мухаммадиев Р. Проблемы формирования татарской литературной критики (1905-1917).- Казань: Татар. книж. изд-во, 1982.- 143 С. 3. Заһидуллина Д.Ф. Әдәбият кануннары һәм заман (Татар әдәбият нәзариясенең барлыкка килүе һәм үсеш баскычлары) / Д.Ф. Заһидуллина. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 2000. ? 271 б. 4. Гыйлаҗев Т.Ш. Галимҗан Ибраһимовның ?Татар шагыйрьләре? китабы һәм әдәби ? тәнкыйди фикер / Т.Ш. Гыйлаҗев // Әдәби мирас: тарих һәм заман / Т.Ш. Гыйлаҗев. ? Казан: Татар. кит. нәшр., 2005. ? 27-34 б. 5. Гыйлаҗев Т.Ш. Олы мирасны яклап // Әдәби мирас: тарих һәм заман.- Казан: Татар.кит.нәшр.- 2005.- 14-23б. Г. Тукай шигъриятенең идея-эстетик үзенчәлекләре, төп сыйфатлары Г. Ибраһимов бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары Җ. Вәлиди бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары

Тема 3. Литературная критика начала XX века

контрольная работа , примерные вопросы:

II вариант 1. Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе. К. Насыйриның гыйыльми эшчәнлегендә әдәби тәнкыйтьнең тәүге адымнары. 2. Г.Тукайның әдәби тәнкыйди эшчәнлеге, жанрлар төрлелеге. III вариант 1. Әдәби тәнкыйть шартлары, тәнкыйтьчегә куелган таләпләр. 2. Ф.Әмирханның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге, реалистик тәнкыйть үзенчәлекләре. IV 1. XX гасыр башы әдәби тәнкыйте, анда күтәрелгән мәсьәләләр һәм аларның хәл ителеше. 2. Җ.Вәлиди ? профессиональ тәнкыйтьче, тәнкыйди иҗатының төп сыйфатлары.

Тема 4. Литературная критика в 1920-1950-е годы

творческое задание , примерные вопросы:

1. Ф. Әмирханның публицистик мәкаләләрендә Г. Тукай. 2. Г.Исхакыйның әдәби әсәрне бәяләү методлары һәм принциплары 3. Г.Ибраһимов ?романтик тәнкыйть агымы вәкиле. 4. Ф.Сәйфи-Казанлы һәм Хәлим Искәндәрев тәнкыйтендә Ф.Әмирханның ?Тигезсезләр? драмасы: бәхәс предметы. 5. Җ. Вәлиди тәнкыйди эшчәнлегендә фәлсәфи-эстетик тәнкыйть билгеләре 6. 1910 еллар тәнкыйтендә Г. Ибраһимов "Яшь йөрәкләр" романы (иҗтимагый-милли һәм фәлсәфи-эстетик кыйммәте). 7. Г.Рәхимнең 1920 еллар тәнкыйди һәм гыйльми эшчәнлеге 8. Һади Такташның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 9. Гомәр Галинең әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 10. Азат Әхмәдуллинның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 11. Муса Җәлилнең әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 12. Фатих Хөснинең әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 13. Мөхәммәд Мәһдиев тәнкыйтендә язучы тәнкыйте сыйфатлары. 14. Тәлгат Галиуллинның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 15. Сибгат Хәкимнең әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 16. Хәсән Хәйринең әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге. 17. ?Волжско-Камская речь?, ?Волжский листок? газеталарында татар әдәбияты поблемаларының яктыртылышы (гомуми күзәтү, мәкаләләр исемлеге, аларның күчермәсе). 18. ?Казан утлары? журналының 1990-2000 еллар саннарында Г.Тукай иҗатының яктыртылышы (гомуми күзәтү, мәкаләләр исемлеге, аларның күчермәсе). 19. ?Мирас? журналының 2000-2011 еллар саннарында Г.Тукай иҗатының яктыртылышы (гомуми күзәтү, мәкаләләр исемлеге, аларның күчермәсе). 20. ?Казан утлары? журналының 2000-2012 еллар саннарында Г.Тукай иҗатының яктыртылышы (гомуми күзәтү, мәкаләләр исемлеге, аларның күчермәсе).

Тема 5. Литературная критика в 1960-2000 годы

контрольная работа , примерные вопросы:

I вариант 1.Әдәби тәнкыйть фәне. Аның предметы, максат бурычлары. 2.Г.Галинең әдәби тәнкыйди эшчәнлеге, жанрлар төрлелеге. II вариант 1. Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе. К. Насыйриның гыйыльми эшчәнлегендә әдәби тәнкыйтьнең тәүге адымнары. 2. Җ.Вәлидинең әдәби тәнкыйди эшчәнлеге, тәнкыйтьченең әдәби әсәрне бәяләү принциплары, алымнары. III вариант 1.1917 ? 1950 елларның беренче яртысында әдәби тәнкыйть (тоталитар чор): үзгәреш тенденцияләр 2. Ф.Миңнуллинның профессиональ тәнкыйтьче, тәнкыйди иҗатының төп сыйфатлары. IY вариант 1. Хәзерге әдәби тәнкыйть (1980 еллар уртасы- 1990 еллар): торгынлык чоры һәм ?күчеш чоры? тәнкыйте һәм аларда күзәтелгән сыйфади үзгәрешләр. 2. Р.Мостафин әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге, реалистик тәнкыйть үзенчәлекләре.

Итоговая форма контроля

зачет (в 9 семестре)

Примерные вопросы к зачету:

I. Тематика контрольных работ (контроль эш темалары)

I. Промежуточная аттестация (агымдагы контроль эш сораулары)

А)

I вариант

1. Тәнкыйди фикер үткән юлның өйрәнелү тарихы.

2. Г. Гобәйдуллинның "Сәгыйть Рәмиев шигырьләре тугрысында" дигән мәкаләсендә шагыйрь лирикасына бирелгән бәя.

II вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең предметы, үзбилгеләнү хокукы мәсьәләсе.

2. Г. Исхакыйның "Татар матбугаты."Низамлы мәдрәсә" рецензиясендә реалистик тәнкыйть билгеләре.

III вариант

1. XX гасыр башында әдәби тәнкыйтьнең фән буларак формалашуы.

2. Г. Кәрамның "Габдулла Тукаев" мәкаләсендә шагыйрь иҗаты һәм шәхесе турында авторның бәя-хөкемнәре.

IV вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең шартлары, аңа куелган таләпләр.

2. Ф. Сәйфи-Казанлының "Ялтыравыклы ялган" бәхәсле мәкаләсендә әдәби әсәрдә тормышчанлык, матурлык һәм сәнгатьчә уйланмалылык мәсьәләләре.

V вариант

1. Урта гасыр һәм XIX йөздә тәнкыйди фикер, аның яшәү формалары.

2. Г. Ибраһимовның "Яңа әсәрләр, яңа имзалар вә яшь куәтләр" әдәби күзәтүенә бәя.

VI вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең төрләре.

2. Х. Искәндәревнең "Тигезсезләр"дә Рөкыя" мәкаләсендә әдәби әсәрдә тормыш дөреслеге, типиклык мәсьәләләре.

VII вариант

1. XX гасыр башы татар әдәби тәнкыйтендә милли әдәбиятның үсеш юнәлеше мәсьәләсе.

2. Ф. Әмирханның "Яшь гомер" рецензиясендә тәнкыйтьченең әсәрне бәяләү алымнары.

VIII вариант

1. Әдәби тәнкыйтьнең аналитик жанрлар системасы.

2. Г. Тукайның "Милләткә файда урынына зарар", "Яңа әсәрләр (Хәмитнең хәяты)" язмаларында әдипләр иҗатын бәяләү алымнары.

Б) I вариант

1. Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе.

2. Ф. Әмирханның Г. Исхакый әсәрләренә язылган рецензияләре.

II вариант

1. Урта гасыр һәм XX йөздә тәнкыйди фикер.

2. Ф. Әмирхан истәлек-хатирәләрендә Тукай ("Тукай тугрысында искә төшкәннәр", "Тукай вә хатын-кыз", "Тукай үлем алдыннан" һ.б.).

III вариант

1. XX гасыр башында әдәби тәнкыйть. Аның үзбилгеләнү хокукы өчен көрәше (Г. Тукай, Г. Сәгъди, С. Рәмиев, Н. Гасрый, Җ. Насип һ.б.).

2. Г. Тукай тәнкыйди эшчәнлегендә әдәби-публицистик жанрлар ("Былтырның хисабы", "Акыллы башлар" һ.б.).

IV вариант

1. М. Укмасый, Җ. Насыйп мәкаләләрендә әдәби тәнкыйть шартлары һәм тәнкыйтьчегә куелган таләпләр.

2. Г. Исхакый тәнкыйди эшчәнлегендә фельетон (рецензия) жанры.

V вариант

1. Әдәби тәнкыйтьтә матур әдәбиятның үсеш юнәлеше (ориентациясе) мәсьәләсе.

2. Ф. Әмирханның "Әдәбият кичәсе", "Әдәбиятка гаид", "Мәктәпләребездә татар әдәбияты" мәкаләләре.

VI вариант

1. Татар әдәби тәнкыйтендә матур әдәбиятның халыкчанлыгы һәм миллилеге проблемасы.

2. Г. Тукайның әдәби тәнкыйди эшчәнлегендә аналитик жанрлар (рецензия, мәкалә, әдәби күзәтү, хатлар һ.б.).

VII вариант

1. Әдәби тәнкыйть фәне. Аның предметы, бурычлары, башка фәннәр белән бәйләнеше.

2. Г. Ибраһимовның "Вакытсыз һәлак булды", "Галиябану хакында бер-ике сүз" язмалары.

VIII вариант

1. Татар тәнкыйте туу һәм аны формалаштыруда көч куйган тәнкыйтьчеләр.

2. Г. Ибраһимовның "Татар матбугаты", Зур романнар", "Хәят" мәкалә, рецензияләре.

В) I вариант

1. Җ. Вәлиди әдәби-тәнкыйди һәм гыйльми эшчәнлегендә Тукай.

2. XXI гасыр башында күргән дөнья күргән гыйльми монографик хезмәтләрдә (Р. Ганиева, Х. Миңнегулов, Т. Галиуллин, Ә. Сәхәпов, Ә. Закирҗанов һ.б.) XX гасыр башы әдәбияты һәм әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

II вариант

1. Гыйльми-тәнкыйди фикердә (XX гасыр башы) сүз сәнгатенең халыкчанлыгы һәм миллилеге мәсьәләсе.

2. Г. Гобәйдуллинның тәнкыйди мәкаләләре һәм рецензияләрендә әдәби әсәрне бәяләү алымнары, бизмәннәре.

III вариант

1. Г. Исхакыйның әдәби тәнкыйди, гыйльми эшчәнлегендә реалистик тәнкыйть сыйфатлары.

2. Г. Батталның әдәби- гыйльми, тәнкыйди эшчәнлеге.

IV вариант

1. 1910 елларда һөнәри тәнкыйть һәм аның үсеше.

2. М. Мәһдиевнең рухи мирасында әдәбият белеме, әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

V вариант

1. Г. Ибраһимовның 1910 еллардагы тәнкыйди эшчәнлеге, аның эстетик концепциясе.

2. Ризаэтдин Фәхретдин - тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме.

VI вариант

1. Ф. Әмирхан - һөнәри тәнкыйтькә нигез салучыларның берсе.

2. Д. Заһидуллина гыйльми тикшеренүләрендә XX гасыр башы әдәбияты һәм әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

VII вариант

1. Г. Кәрам, Г. Рәхим, С. Рәмиев мәкалә һәм рецензияләрендә күтәрелгән мәсьәләләр.

2. XX гасыр башы әдәби-тәнкыйди, гыйльми-фәлсәфи фикерендә шигырь һәм шигырь техникасы мәсьәләләре.

II. Итоговая аттестация (йомгаклау характерындагы тикшерү контроль эшләре)

I вариант

1. Әдәби тәнкыйть фәне. Аның предметы, максат бурычлары.

2. Г.Исхакыйның әдәби тәнкыйди эшчәнлеге, тәнкыйтьченең әдәби әсәрне бәяләү принциплары, алымнары.

II вариант

1. Әдәби тәнкыйть тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе. К. Насыйриның гыйыльми эшчәнлегендә әдәби тәнкыйтьнең тәүге адымнары.

2. Г.Тукайның әдәби тәнкыйди эшчәнлеге, жанрлар төрлелеге.

III вариант

1. Әдәби тәнкыйть шартлары, тәнкыйтьчегә куелган таләпләр.

2. Ф.Әмирханның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге, реалистик тәнкыйть үзенчәлекләре.

IV

1. XX гасыр башы әдәби тәнкыйте, анда күтәрелгән мәсьәләләр һәм аларның хәл ителеше.

2. Ж.Вәлиди - профессиональ тәнкыйтьче, тәнкыйди иҗатының төп сыйфатлары.

II. Творческие работы (Иҗади эшләр)

А) Г. Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре" хезмәтендә С. Рәмиев, Дәрдемәнд, Г. Тукай поэзияләренең яктыртылышы.

1) Хезмәттә теоретик карашларның чагылышы

а)"Татар шагыйрьләре" китабының язылу һәм өйрәнелү тарихы.

б)Шагыйрь һәм шигырь мәсьәләсе.

в)Назыйм һәм нәзым мәсьәләсе.

г)Авторның шагыйрьлек сыйфатлары турындагы карашлары.

д)Шигырьдә иҗтимагый, әхлакый, фәлсәфи мәсьәләләренең сәнгатьчә гәүдәләнеше проблемасы.

е)Шигърияттә лирик "мин" һәм мохит мөнәсәбәте.

2) Г. Ибраһимовның С. Рәмиев лирикасы хакында бәя-хөкемнәре. Шагыйрь поэзиясенең төп сыйфатлары.

3) Авторның Дәрдемәнд (Закир Рәмиев) шигърияте турында карашлары.

4) Г. Ибраһимовның Г. Тукай поэзиясе турында бәя-хөкемнәре:

а) шагыйрь поэзиясенең тел-өслүбендәге үзгәрешләргә нисбәтле үсеш баскычлары;

б) фикри-мәгънәви идея эчтәлегендәге үзгәрешкә мөнәсәбәтле аерып чыгарылган чорлар;

в) шагыйрь иҗатының милли характеры;

г) Г. Тукай шигъриятенең халыкчанлыгы;

д) шагыйрь поэзиясендә мотивлар төрлелеге;

е) Тукайның шагыйрьлек абруе, даны, шөһрәте турында Г. Ибраһимов;

ж) шагыйрьнең тәрҗемәләре турында бәя-хөкемнәре;

з) Г. Тукай шагыйрьме, түгелме?

Б) Г. Тукай шигъриятенең идея-эстетик үзенчәлекләренә, төп сыйфатларына нисбәтле Г. Ибраһимов һәм Җ. Вәлиди карашларының чагыштырма таблицасы.

1) Г. Тукай шигъриятенең идея-эстетик үзенчәлекләре, төп сыйфатлары

2) Г. Ибраһимов бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары

3) Җ. Вәлиди бәяләү-үлчәүләре һәм карашлары

III. Тематика научных докладов (Фәнни доклад темалары)

1. Г. Тукайның әдәби тәнкыйть эшчәнлегендә фельетоннар.
2. Г. Тукайда тәнкыйтькә каршы тәнкыйть.
3. Г. Тукайның тәнкыйть эшчәнлегендә информатив жанрлар.
4. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә рецензияләр.
5. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә Г. Исхакый әсәрләрен бәяләгән рецензияләр.
6. Ф. Әмирханның тәнкыйть эшчәнлегендә Г. Тукай шигърияте.
7. Г. Тукай иҗатында М. Гафури.
8. Ф. Әмирханның публицистик мәкаләләрендә Г. Тукай.
9. Ф. Әмирханның иҗатында сәнгать тәнкыйте.
10. Ф. Әмирхан тәнкыйтендә мәкаләләр.
11. Ф. Әмирхан әдәбият тарихы, әдәбиятны мәктәптә укыту турында.
12. Г. Исхакыйның тәнкыйди эшчәнлегендә рецензияләр.
13. Г. Исхакыйның тәнкыйди һәм гыйльми эшчәнлегендә әдәбият мәсьәләләре.
14. Г. Исхакый иҗаты турында Җ. Вәлиди ("Гаяз әфәнде" мәкаләсе).
15. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә еллык хисаплар.
16. Г. Ибраһимовның иҗатында С. Рәмиев лирикасы.
17. Г. Ибраһимовның иҗатында Дәрдемәнд.
18. Г. Ибраһимовның "Татар шагыйрьләре"ндә Г. Тукай иҗаты.
19. Г. Ибраһимовның "Әдәбитя мәсьәләләре" мәкаләсенә анализ.
20. Г. Ибраһимовның рецензияләрендә Г. Тукай.
21. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә әдәби күзәтүләр.
22. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә әдәби портретлар.
23. Г. Ибраһимовның тәнкыйди эшчәнлегендә рецензияләр.
24. Г. Ибраһимовның гыйльми эшчәнлегендә татар әдәбитяы тарихын чорларга бүлү мәсьәләсе.
25. Г. Ибраһимов эшчәнлегендә сәнгать тәнкыйте.

26. Г. Ибраһимов тәнкыйтенең эстетик концепциясе.
27. Г. Ибраһимов матур әдәбиятның лирика төре турында.
28. Г. Ибраһимов иҗатында Мәҗит Гафури.
29. Г. Камалның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге.
30. С. Рәмиевнең эшчәнлегендә тәнкыйть мәсьәләләре.
31. "Мирас" журналында тәнкыйди мирасны яктырту мәсьәләсе (аерым ел мисалында).
32. М. Хәсәновның гыйльми, тәнкыйди эшчәнлегендә Г. Ибраһимов.
33. "Казан утлары" журналында тәнкыйди мирасны чагылдыру (аерым ел мисалында).
34. Җ. Вәлиди - һөнәри тәнкыйтьче.
35. Җ. Вәлиди тәнкыйди эшчәнлегендә фәлсәфи-эстетик тәнкыйть билгеләре.
36. Җ. Вәлиди тәнкыйтендә рецензияләр.
37. Җ. Вәлидинең "Яшь йөрәкләр" рецензиясендә әдип әсәрен бәяләү алымнары, принциплары.
38. Г. Тукай шигъриятендә Җ. Вәлиди тарафыннан ассызыкланган иҗтимагый-милли кыйммәте.
39. Ф. Сәйфи-Казанлының 1910 еллар тәнкыйди эшчәнлегендә сәнгатьчә дөреслек һәм матурлык мәсьәләлре.
40. Гыйльми-тәнкыйди бәхәстә Ф. Әмирханның "Тигезсезләр" драмасы.
41. 1910 еллар тәнкыйди фикерендә Г. Исхакыйның "Мөгаллимә"сендәге Фатыйма образы турында бәя-хөкемнәре.
42. 1910 елларда һөнәри тәнкыйтьнең күтәрелеше.
43. 1910 елларда һөнәри әхлак, иҗтимагый позиция мәсьәләләре.
44. Х. Искәндәрев тәнкыйтендә Г. Ибраһимов.
45. Г. Ибраһимов "Яшь йөрәкләр" романының Г. Газиз тарафыннан билгеләнгән иҗтимагый-милли һәм фәлсәфи-эстетик кыйммәте.
46. Х. Кәримовның "Әдәбиятта үзгәреш кётелә" мәкаләсендә әдәби барышны бәяләү алымнары, принциплары.
47. "Әдәбиятта үзгәреш көтелә" мәкаләсендә әдәби хәрәкәтнең Х. Кәримов тарафыннан ассызыкланган үсеш-үзгәреш тенденцияләре.
48. Икенче буын тәнкыйтьчеләре вәкиле Г. Рәхимнең тәнкыйди иҗаты.
49. Г. Кәрам - театр тәнкыйтенә нигез салучы.
50. Гыйффәт туташ шигърияте хакында Н. Гасрый.
51. Ш. Мөхәммәдъяровның әдәби тәнкыйтьне үстерүгә керткән өлеше.
52. Ф. Туктаровның гыйльми-тәнкыйди фикердәге урыны.
53. Ш. Әхмәдиевтә әдәбият һәм сәнгать тәнкыйте.
54. Г. Тукай һәм Г. Ибраһимов мөнәсәбәтләре нисбәтле дөнья күргән язмаларда тәнкыйтьче әхлагы мәсьәләләре.
55. "Вакыт" - әдәби тәнкыйть мәйданы.
56. "Аң" - әдәби тәнкыйть мәйданы.
57. "Йолдыз" - әдәби тәнкыйть мәйданы.
58. "Шура" журналы әдәби тәнкыйть мәйданы.

IV. Перечень вопросов для зачета (Зачет сораулары)

1. Әдәби тәнкыйть фәне. Аның предметы һәм бурычлары (функцияләре), башка фәннәр белән бәйләнеше.
2. Татар әдәби тәнкыйте тарихын өйрәнүнең торышы.
3. Әдәби тәнкыйтьнең жанрлар системасы һәм аларны төркемләү мәсьәләсе. \
4. Әдәби тәнкыйтьнең юнәлеш-агымнары (реалистик, романтик, эстетик), импрессионистик һ.б.), төрләре (профессиональ, язучы, укучы) һәм типлары (публицистик, фәлсәфи, филологик)

5. Гыйльми-тәнкыйди фикердә әдәби тәнкыйтьнең шартлары проблемасы (яки: таләпләр, критерийлар, мизаннар, үлчәмнәр). Иҗтимагый-сәяси вәзгыяткә нисбәтле аның үзгәреше.

6. Татар әдәби тәнкыйтенең формалашуына нигез булган беренче карашлар һәм хезмәтләр: 1905 елга кадәр тәнкыйди фикер (Г.Курсави, Х.Фәезханов, Ш.Мәрҗани һ.б.).

7. XIX гасыр мәгърифәтчесе К.Насыйриның гыйльми эшчәнлегендә әдәби тәнкыйть мәсьәләләре.

8. 1905-1907 - елларда татар вакытлы матбугаты туу һәм аның әдәби тәнкыйть формалашуга уңай йогынтысы

9. Әдәби тәнкыйтьнең үзбилгеләнү хокукы өчен көрәше (Г.Тукай, Г.Сәгъди, С.Рәмиев, Н.Гасрый, Җ.Насыйп, М. Укмаси).

10. Әдәби тәнкыйтьнең фән буларак формалашу чоры (1905-1917).

11. 1910 - еллар тәнкыйтендә әдәби-эстетик фикер көрәше: матур әдәбиятта тормыш дөреслеген чагылдыру, аның халыкчанлыгы һәм миллилеге, сүз сәнгатенең үсеш юнәлеше проблемалары.

12. Театр тәнкыйте туу һәм аны формалаштыруда көч куйган тәнкыйтьчеләр.

13. Җамал Вәлиди - тәнкыйтьче һәм әдәбият галиме.

14. Г.Тукайның әдәби тәнкыйди эшчәнлеге. "Шигырьләребез", 1907; "Мөбарәк тәсбих өзелде", 1910; "Милләткә файда урынына зарар", 1910; "Мөкаддимә", 1910; "Яңа әсәрләр", 1911 һ.б.

15. Г.Ибраһимов тәнкыйтендә Г.Тукай иҗаты һәм шәхесенә бәя.

16. Г.Ибраһимовның татар әдәби тәнкыйтен формалаштыру һәм үстерүдәге роле. "Татар матбугаты" (1910), "Зур романнар" (1912), "Яңа әсәрләр, яңа имзалар вә яшь куәтләр" (1915),"Галиябану" хакында бер-ике сүз" һ.б.

17. Ф.Әмирханның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге, төп темалар Совет чоры татар әдәби тәнкыйте һәм аның чорларга бүленеше. Төп сыйфатлары.

18. Г.Исхакыйның әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге.

19. 1920-1930 елларның беренче яртысында татар әдәби тәнкыйтенең үсеш-үзгәреш тенденцияләре.

20. Гомәр Галинең әдәби-тәнкыйди эшчәнлеге: табышлар һәм югалтулар. Һади Такташка бәя.

21. 1930 елларның икенче яртысы - 1950 елларның беренче яртысында әдәби тәнкыйть (тоталитар чор).

22. Мөхәммәт Мәһдиевнең әдәби-гыйльми, тәнкыйди эшчәнлеге.

23. 1950 елларның икенче яртысы - 1970 еллар башы татар әдәби тәнкыйте: үзгәреш тенденцияләре.

24. 1970 еллар башы - 1980 еллар уртасы татар әдәби тәнкыйте: тәнкыйть торышы һәм чор тәнкыйтенең төп сыйфатлары.

25. Фәрваз Миңнуллин - профессиональ әдәби тәнкыйтьче. Тәнкыйть тарихы һәм поэтикасы мәсьәләләре.

26. Ибраһим Нуруллин -әдәбият галиме һәм тәнкыйтьче. Тәнкыйтьченең бәяләү объектлары. Заманчалык һәм заман герое, әдәбиятта шартлылык һ.б. мәсьәләләр чагылышы.

27. Тәлгат Галиуллин - әдәбият галиме һәм тәнкыйтьче. Тәнкыйди мирасында тематика һәм жанрлар төрлелеге.

28. Рафаэль Мостафинның әдәби-тәнкыйди һәм гыйльми эшчәнлеге: тематика һәм жанрлар төрлелеге.

29. Хәзерге әдәби тәнкыйть (1980 еллар уртасы- 1990 еллар): торгынлык чоры һәм "күчеш чоры" тәнкыйте һәм аларда күзәтелгән сыйфади үзгәрешләр.

30. XXI гасыр башы татар әдәби тәнкыйте: фәлсәфи-эстетик һәм нәзари эзләнүләр. Чор тәнкыйтендә күзәтелгән яңа тенденцияләр.

7.1. Основная литература:

1.Гилазов Т.Ш. История татарской литературной критики. ЭОР: http://edu.kpfu.ru/course/view.php?id=1673

2.Говорухина Ю.А. Русская литературная критика на рубеже XX-XXI веков [Электронный ресурс] / Ю.А. Говорухина - Красноярск : СФУ, 2012. -http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785763825671.html

3.Крылов В.Н. Русская литературная критика конца XIX - начала XX века : стратегии творческого поведения, социология литературы, жанры, поэтика [Электронный ресурс] : учеб. пособие / В.Н. Крылов. - 2-е изд., стер. - М. : ФЛИНТА, 2015. - http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785976519763.html

4 .Говорухина, Ю. А. Русская литературная критика на рубеже XX-XXI веков [Электронный ресурс] / Ю. А. Говорухина. - Красноярск: Сиб. федер. ун-т, 2012. - 359 с. - ISBN 978-5-7638-2567-1. http://znanium.com/bookread2.php?book=443170

5.Буранок, О.,М. Русская литература XVIII века: Хрестоматия мемуаров, эпистолярных материалов и литературно-критических статей [Электронный ресурс] : учеб. пособие / под ред. проф. О. М. Буранка. . 3-е изд., стер. - М.: ФЛИНТА, 2013. - 369 с. - ISBN 978-5-9765-0130-0; http://znanium.com/bookread2.php?book=457963

6.Горбацевич, О., Е. Современный русский литературный язык : учеб. пособие / В.Д. Стариченок [и др.]; под ред. В.Д. Стариченка. - Минск: Выш. шк., 2012. - 591 с.: ил. - ISBN 978-985-06-2138-2. - http://znanium.com/bookread2.php?book=508568

7.2. Дополнительная литература:

1.Крылов В.Н. Критика и критики в зеркале Серебряного века [Электронный ресурс] / Крылов В.Н. - М. : ФЛИНТА, 2014. - http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785976517660.html

2. Недзвецкий В.А., Зыкова Г.В. Русская литературная критика XVIII-XIX веков: Курс лекций / В. А. Недзвецкий, Г. В. Зыкова. - М.: Аспект Пресс, 2008. - 302 с. http://www.studentlibrary.ru/book/ISBN9785756705089.html

3. Литературное редактирование текстов средств массовой информации : учеб. пособие / Т.И. Сурикова. ? М. : ИНФРА-М, 2018. ? 152 с. + Доп. материалы [Электронный ресурс; Режим доступа http://www.znanium.com]. ? (Высшее образование: Бакалавриат).

http://znanium.com/bookread2.php?book=939536

4. Чехов, А.П. Критик [Электронный ресурс] / А.П. Чехов. - М.: Инфра-М, 2015. - 6 с. - Режим доступа http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=518048

5.Колядич, Т., М. Русская проза XXI века в критике: рефлексия, оценки, методика описания: Учебное пособие / Т.М. Колядич, Ф.С. Капица. - М.: Флинта: Наука, 2010. - 360 с. (e-book) ISBN 978-5-9765-0321-2

http://znanium.com/bookread2.php?book=320761

6.Вольф, Ю. Школа литературного мастерства: От концепции до публикации: рассказы, романы, статьи, нон-фикшн, сценарии, новые медиа / Вольф Ю. - М.:Альпина нон-фикшн, 2016. - 384 с.: ISBN 978-5-91671-320-6;

http://znanium.com/bookread2.php?book=926854

7. Гилазов Т.Ш. Татарская литература начала XX века. http://edu.kpfu.ru/course/view.php?id=829

7.3. Интернет-ресурсы:

КФУ - Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского - old.kpfu.ru/lib/

Научная библиотека им. Н.И.Лобачевского Казанского ... - g-egorov.livejournal.com/115591.html

Научная библиотека им.Лобачевского Казанского университета .. - lsl.ksu.ru

Научно-образовательные ресурсы КФУ - http://www.kpfu.ru/main_page?p_sub=80
Электронная Библиотека КГУ / Каталог Книг - library.ksu.ru

8. Материально-техническое обеспечение дисциплины(модуля)

Освоение дисциплины "История татарской литературной критики" предполагает использование следующего материально-технического обеспечения:

Мультимедийная аудитория, вместимостью более 60 человек. Мультимедийная аудитория состоит из интегрированных инженерных систем с единой системой управления, оснащенная современными средствами воспроизведения и визуализации любой видео и аудио информации, получения и передачи электронных документов. Типовая комплектация мультимедийной аудитории состоит из: мультимедийного проектора, автоматизированного проекционного экрана, акустической системы, а также интерактивной трибуны преподавателя, включающей тач-скрин монитор с диагональю не менее 22 дюймов, персональный компьютер (с техническими характеристиками не ниже Intel Core i3-2100, DDR3 4096Mb, 500Gb), конференц-микрофон, беспроводной микрофон, блок управления оборудованием, интерфейсы подключения: USB,audio, HDMI. Интерактивная трибуна преподавателя является ключевым элементом управления, объединяющим все устройства в единую систему, и служит полноценным рабочим местом преподавателя. Преподаватель имеет возможность легко управлять всей системой, не отходя от трибуны, что позволяет проводить лекции, практические занятия, презентации, вебинары, конференции и другие виды аудиторной нагрузки обучающихся в удобной и доступной для них форме с применением современных интерактивных средств обучения, в том числе с использованием в процессе обучения всех корпоративных ресурсов. Мультимедийная аудитория также оснащена широкополосным доступом в сеть интернет. Компьютерное оборудованием имеет соответствующее лицензионное программное обеспечение.

Компьютерный класс, представляющий собой рабочее место преподавателя и не менее 15 рабочих мест студентов, включающих компьютерный стол, стул, персональный компьютер, лицензионное программное обеспечение. Каждый компьютер имеет широкополосный доступ в сеть Интернет. Все компьютеры подключены к корпоративной компьютерной сети КФУ и находятся в едином домене.

Учебно-методическая литература для данной дисциплины имеется в наличии в электронно-библиотечной системе " БиблиоРоссика", доступ к которой предоставлен студентам. В ЭБС " БиблиоРоссика " представлены коллекции актуальной научной и учебной литературы по гуманитарным наукам, включающие в себя публикации ведущих российских издательств гуманитарной литературы, издания на английском языке ведущих американских и европейских издательств, а также редкие и малотиражные издания российских региональных вузов. ЭБС "БиблиоРоссика" обеспечивает широкий законный доступ к необходимым для образовательного процесса изданиям с использованием инновационных технологий и соответствует всем требованиям федеральных государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования (ФГОС ВПО) нового поколения.

Компьютерный класс, оргтехника, теле- и аудиоаппаратура, виртуальная электронная библиотека учебно-методической литературы, доступ к сети Интернет.

Программа составлена в соответствии с требованиями ФГОС ВПО и учебным планом по направлению 44.03.05 "Педагогическое образование (с двумя профилями подготовки)" и профилю подготовки Родной (татарский) язык и литература и иностранный язык (китайский) .

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ

Автор(ы):
Гилазов Т.Ш. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

Рецензент(ы):
Сайфулина Ф.С. ____________________
"__" _________ 201 __ г.

ЭЛЕКТРОННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКАЯ СИСТЕМА КФУ